

دانشگاه تهران

دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه

برای دریافت درجهٔ دکترا

موضوع

بررسی روش‌های قالبگیری در پروتزهای کامل دندانی

براهنمائی

آقای دکتر نظام الدین بهشتی

نگارش

سعید فرقانی

۱۰۶۸

شمارهٔ پایان نامه ۱۷۳۷

سال تحصیلی ۵۶ - ۵۵

تقدیم به :

پدرو ما در عزیزم

۱۰۸۵۱

تقديم به :

همسر عزيزم شيرين

تقدیم به :

استاد ارجمند جناب آقای دکتر نظام الدین بهشتی

تقديم به :

هيئة محترم قضاة

تقدیم به :

دستا ن عزیزم آقا یا ن دکتر غزنوی ، دکتر شیرا زی
دکتر کلاهی .

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۲	بررسی مأخذ علمی
۵	تقسیم بندی روش‌های قالبگیری
۷	تشریح کلینیکی
۸	۱- ملاحظات هیستولوژیکی
۹	۲- تشریح عمومی
۱۰	۳- عوامل بیوفیزیکی
۱۲	شاخصهای تشریحی
۱۲	قوس‌فک با لا
۱۴	قوس‌فک پائین
۱۶	تعريف قالبگیری
۱۷	هدف قالبگیری
۱۷	۱- نگهداری و حفظ
۱۸	۲- حمایت به نگهداری
۱۸	۳- ثبات
۱۸	۴- زیبائی
۱۹	۵- گیر
۲۱	۶- مناطق قالبگیری
۲۲	روابط دندان مصنوعی با مخاط
۲۲	استخوان ستیغ فکین
۲۳	فرق دندانهای طبیعی و مصنوعی

عنوان

صفحه

۲۴	نیازمندیهای یک قالبگیری
۲۶	رابطه ماده قالبگیری با محیط قالبگیری
۲۸	مواد قالبگیری
۲۸	فرآورده‌های گچ
۳۰	هیدرولوئیدهای برگشت ناپذیر
۳۱	خمیر اکسید دوزنگ ازنل
۳۴	مواد قالبگیری لاستیکی
۳۶	هیدرولوئیدهای برگشت پذیر
۳۹	کامبند ها (استنس ها)
۴۰	مومهای قالبگیری
۴۱	متدهای قالبگیری
۴۳	قالبگیری با فشار
۴۵	قالبگیری با فشار انتخابی
۴۶	روش نایف تریم
۴۶	فک بالا
۵۲	فک پائین
۵۸	قالبگیری بدون فشار
۶۶	روش توسعه یا گسترش زیربنای پروتز
۷۲	روش کنترل فشار تحت فشار جو
۷۲	دهان بازیابسته
۷۴	نکاتی که در قالبگیری باستی به آنها توجه نمود
۷۴	ثبت دقیق مناطق

عنوان

صفحه

٧٤	شکل و طول لبها
٧٥	پوشش منطقه غیر مقاوم
٧٥	لبهای مدور
٧٦	ظرفیت تحمل نسج و آب بندی لبها
٧٦	نسج هیپر تروفیه ستیغ
٧٧	قالبگیری اولیه
٧٧	لوازم
٧٨	انواع تریهای قالبگیری
٧٩	انتخاب تری قالبگیری
٧٩	قالبگیری اولیه با آلرژینات
٨١	قالبگیری با مواد پلاستیکی و ترموبلاستیک
٨٣	ریلیف
٨٥	تهیه تری اختصاصی
٨٦	کنترل تری اختصاصی فک بالا دردها
٨٧	کنترل تری اختصاصی فک پائین دردها
٨٨	تصحیح و فرم دادن به لبها
٩١	قالبگیری نهائی
٩٤	متدهای ماتریال
٩٨-٩٧	جدول بیماران

عنوان

صفحه

۹۹-۱۰۳	تصاویر قالب‌های بدست آمده با متدهای مختلف
۱۰۷	خلاصه
۱۰۸	نتیجه
۱۰۹-۱۱۰	منابع و مأخذ علمی

مقدمه:

قالب‌گیری در دندا نپزشکی یکی از فصول مهم بوده و "اصولاً" بدون قالب‌گیری نمی‌توان بکار ساختن پروتز اقدام نمود. با پیشرفت علم مواد مختلفی برای قالب‌گیری ساخته شده که خودکمک بزرگی بکار قالب‌گیری کرده است و تنوع روش‌های قالب‌گیری از تنوع مواد قالب‌گیری منشاء می‌گیرد.

نظر باینکه در تهیه پروتز کامل بدون قالب‌گیری صحیح و دقیق تهیه یک پروتز کامل وایده‌آل ممکن نیست و از طرفی مواد قالب‌گیری وابداع روش‌های مختلف و علاقه باینکه چه نوع روش قالب‌گیری برای رسیدن بیک قالب صحیح ازدهان که پروتز روی آن تهیه شود سبب شد که در این مورد بررسی انجام داده و حداقل به نتیجه قانع کننده‌ای برسم. از طرفی همان‌طوری که گفته شد تنوع مواد قالب‌گیری خود عامل دیگری است که بدون بررسی و مطالعه آن نمی‌شود بکار قالب‌گیری پرداخت لذا سعی شده است که در کنار روش‌های قالب‌گیری نظری نیز بمواد قالب‌گیری و مزايا و معایب و سهولت کاربرد آنها نمود.

بررسی مأخذ علمی :

از لحاظ تاریخی دندانهای مصنوعی صدها سال است که ساخته میشوند ولی برای منظور مورد بحث میتوان تاریخ روش‌های مادرن را اوایل قرن هجدهم دانست . آنچه که مورد مطالعه قرار گرفته است روش‌هایی است که در قرن اخیر توسط اساتید فن انعام و بررسی شده و با توسعه وسائل علمی و مواد قالب‌گیری تکامل یافته است .

Victor H. Sear

۱- در سال ۱۹۴۹ دکتر

روش قالب‌گیری دو مرحله‌ای را با روش قالب‌گیری نهائی بصورت دهان بسته بدون دخالت دست بیان کرده است .

M.M. Devan

۲- در سال ۱۹۵۰ دکتر

اصول و قواعد و مسائل مربوط به قالب‌گیری و گیروشبات و عوامل موثر در پرتوزرا بیان داشته است .

Chester Landy

۳- در سال ۱۹۵۸ دکتر

روش دو مرحله‌ای (*Mascle trimming*) با استفاده از از ماده اکسید دوزنگ را بیان نمود .

در سال ۱۹۶۲ *Nagle , Sear*

۴-

استفاده از *Mascle trimming* و استفاده از اکسید دوزنگ اژنول مرحله‌ای با را پیشنهاد نمودند .

در سال ۱۹۶۴ *Sir Wilferd fish*

۵-

استفاده از آلزینات را در مرحله قالب‌گیری نهائی بیان

نموده است.

۶- در ۱۹۶۴ دکتر Carl B. Boucher روش نایف تریسم را پیشنهاد میکند.

روشهای پیشنهاد شده بعداً "توضیح داده خواهد شد. (در بخش روشهای قالب‌گیری) .

۷- دکتر E. Logan در مجله پروتز دندانی در ماه ژوئن

۱۹۷۲ مسائل پیچیده قالب‌گیری را بررسی نموده است. بعقیده او: با وجودیکه قالب‌گیری یکی از مسائل ساختن دندان مصنوعی است ولی مهمترین آنهاست. پس در کار قالب‌گیری با یستی خواص ساختمان انساج زیر زبربنای پروتز را داشته و با مطالعه بیمار از نظر سلامتی عمومی، با آشنائی بروشهای مختلف قالب‌گیری بهترین آنها را برای بیمار انتخاب نمود. مسائل دیگری که او آنها اشاره میکند عبارتند از: رادیوگرافی و آماده نمودن دهان. محافظت انساج زیرپروتز. عوامل موثر در روش‌های قالب‌گیری که شامل سلامتی نسج دهان و قالب‌گیری نهائی و تنوع در فرم قالب‌گیری و بالاخره گیر دندان مصنوعی است. و نتیجه میگیرد که:

۱- آماده نموده نا مناسب دهان و یا کنترل غیر صحیح نسوج، قالب‌گیری و ساختن پروتز مناسب را غیر ممکن می‌سازد.

۲- گسترش اضافی در قالب‌گیری و در نتیجه در پروتز آماده شده نتیجه انتخاب مواد قالب‌گیری است.

۳- گسترش ناکافی زیربنای پروتز ممکن است بعلت قالب‌گیری

غلط ویا *Trimming* زیاد دیر مراحل بعدی باشد.

۴- سد خلفی کام وضاحت و توسعه لبه‌های پروتز با یستی توسط دندانپزشک تعیین شود.

۵- توسعه زیربنای پروتز بسته بر توسعه لبه‌ها و صحت قالبگیری است.

۶- استفاده از مستعد کننده‌ها قبل از قالبگیری از بیمارانی که پروتز داشته‌اند مناسب است.

۷- برای کنترل نسوجی که نمیتوان جراحی نمود با یستی روش قالبگیری را تغییر داد.

۸- اگر قالب‌گرفته شد صحیح باشد پروتز آماده شده نیاز به دستکاری کمتری خواهد داشت.

۹- قالبگیری نهائی شکل سطح زیربنا و لبه‌های پروتز را تعیین میکند.

۱۰- قالب‌گرفته شده اساس تمام مراحل ساختن پروتز است که دنبال خواهد شد.

* ۸- دکتر کمال اصغر در سال ۱۹۷۱ درباره مواد قالبگیری مطالعات خود را منتشر نموده است. نتیجه مطالعات ایشان در بخش مواد قالبگیری بیان شده است.

---

* *The Jounal of Dental Clinics of north america* vol. 15 No. 1 January 1971.

رویه مرفت های متدهای قالبگیری مختلف بوده و نمیتوان در یک سیستم عمومی آنها را تقسیم بنده نمود، زیرا هر نویسنده و صاحب مکتبی برای خود متدخاصی دارد و یا افکار شخصی خود را بر روی روش های دیگر دخالت داده و متدهای بوجود می آورد. بطور کلی از نقطه نظر فونکسیون روش های قالبگیری بد و گروه تقسیم می شوند.

۱- روش ثابت (استاتیک)

۲- روش فعال (دینامیک)